

En studie om tillit till staten

Av: Johan Öhlin & Fredrik Sjöstrand

LUNDS UNIVERSITET

Abstract

Denna uppsats undersöker tillit till staten i en europeisk kontext, i syfte att förstå de faktorer som påverkar detta förtroende och deras samspel. Med hjälp av en analys av europeiska länder utforskar studien sambanden mellan globalisering, styrkan i demokratin, storleken på den offentliga sektorn och tillit till staten. Resultaten visar på en positiv korrelation mellan globalisering och statligt förtroende, en starkare positiv korrelation mellan robusta demokratiska institutioner och tillit, och en måttlig korrelation mellan storleken på den offentliga sektorn och tillit. Forskningen betonar vikten av demokratiska institutioner och effektiva offentliga tjänster för att främja förtroende, och utmanar den direkta kopplingen mellan den offentliga sektorns storlek och förtroendenivåer. Studien bidrar till den bredare diskursen om konsekvenserna av globalisering och demokratisk kvalitet på politiskt förtroende, och lyfter fram behovet av ytterligare forskning för att till fullo förstå denna komplexa dynamik.

Antal ord: 6500

Innehållsförteckning

En studie om tillit till staten	1
Innehållsförteckning	2
1. Introduktion	3
1.1 Syfte & Avgränsning	3
2. Teoretiska perspektiv och hypoteser	5
2.1 Systemtillit	5
2.2 Globaliseringshypotesen	6
2.2.3 Demokratisk backslidinghypotesen	7
3. Metodologisk ansats	8
3.1 Komparativ analys	8
3.2 Material	11
3.3 Utmaningar och begränsningar	11
4. Resultat	12
4.1 Globaliseringens påverkan på tillit	12
4.2 Styrkan av demokratins påverkan på tillit	13
4.3 Storleken av den offentliga sektorns påverkan på tillit	14
5. Diskussion	15
6. Slutsats	17
7. Källhänvisning	18

1. Introduktion

I en värld där demokratiska institutioner står inför ständiga utmaningar – från politisk polarisering och populism till globala kriser som pandemier och klimatförändringar – är tillit till staten en grundpelare för samhällelig sammanhållning och effektivt styre. Denna tillit är avgörande för att upprätthålla legitimiteten hos offentliga institutioner och för att säkerställa medborgarnas engagemang i demokratiska processer. Som Fukuyama (1995) påpekar är tilliten till staten inte bara en indikator på statens effektivitet, utan även en förutsättning för ekonomisk utveckling och social välfärd. I tider av osäkerhet och förändring, såsom den nuvarande digitala och globala eran, blir frågor kring hur och varför människor litar på sina regeringar och offentliga institutioner allt viktigare att utforska. Därmed blir tilliten till staten inte bara en spegling av nuvarande politiska klimat utan också en vägledning för att forma framtida politik och stärka demokratiska samhällsstrukturer. Baserat på detta har vi skapat följande frågeställning:

Hur skiljer sig tilliten till staten mellan olika länder inom Europa och vilka generella variabler kan förklara dessa skillnader?

1.1 Syfte & Avgränsning

Syftet med denna uppsats är att undersöka och förstå de övergripande variabler som bidrar till tillit till staten inom Europa, särskilt inom dess demokratiska länder. Genom att avgränsa studien till Europa, där kulturer är generellt likartade och historiska sammanhang relativt jämförbara, syftar studien till att bortse från specifika fallstudier och fokusera på mer generella faktorer. Dessa faktorer inkluderar globalisering, omfattningen av offentlig förvaltning och styrkan av demokrati. Genom att koncentrera sig på dessa variabler är målet att tillhandahålla en djupare förståelse för hur dessa bredare aspekter påverkar medborgarnas tillit till sina regeringar. Denna metod möjliggör en mer generaliserad slutsats som kan vara relevant för ett flertal europeiska demokratier. Denna text kommer att fokusera på tillit till staten och den offentliga sektorn snarare än den sociala tilliten mellan medborgare och individer. Detta av anledning att tillit mellan medborgare och individer kan i sig påverka statens välmående vilket kan göra det förvirrande för att se vart kausaliteten började. Det är även viktigt att se skillnaden mellan förtroendevalda politiker och tjänstemän. Eftersom politiker/politiken mellan länder kan skifta väldigt mycket och är svår att generalisera vilket

är ytterligare anledning varför texten fokuserar på tillit till staten snarare än individer (Warren 2018). För att effektivt analysera vilka faktorer som influerar allmänhetens tillit till staten, är det nödvändigt att först tydligt definiera begreppet tillit och avgränsa forskningsområdet. Uppsatsens fokus kommer att ligga på generaliserade indikatorer. Detta innebär att vi inte kommer att ta upp tillfälliga förändringar i tillit, såsom de som kan uppstå till följd av ekonomiska konjunktursvängningar eller andra kortsiktiga händelser som kan påverka medborgarnas syn på den offentliga sektorn. Syftet med denna metodologiska begränsning är att identifiera de mer beständiga orsakerna till tillit, vilket möjliggör en generalisering av resultaten bortom specifika händelser eller situationer. Studien strävar efter att bidra till den akademiska förståelsen för sambanden mellan dessa variabler och statlig tillit, samt att erbjuda praktiska insikter som kan användas för att förbättra politik och förvaltning i Europa. Genom att identifiera och analysera dessa bredare faktorer, syftar uppsatsen till att erbjuda rekommendationer som kan stärka tilliten till staten i europeiska samhällen. Detta bidrar inte bara till en akademisk diskurs utan har också potential att vägleda policybeslut och stärka demokratiska institutioner i hela regionen.

Som vi kan se i tabell 1 nedan, har tidigare forskning utfört en del studier inom detta område. Dessa studier har huvudsakligen inriktat sig på detaljerade analyser och exempel snarare än att ge en övergripande bild. Det är dock intressant att notera hur de har definierat och mätt sin huvudsakliga variabel. Majoriteten av dessa studier har mätt förtroendet gentemot parlamentet eller regeringen. Även om detta är en viktig aspekt av den offentliga sektorn, anser vi att det inte är tillräckligt för att fånga hela den totala tilliten till den offentliga sektorn. Tidigare studier har också inkluderat förtroende gentemot polisen och domstolarna, vilket är relevant för att bedöma "säkerheten" inom ett land. Genom att fortsätta använda dessa variabler, liksom tidigare forskning, kan vi få en bättre uppfattning om hur mycket förtroende människor har för staten. Det kan uppstå frågor om vi bör inkludera "förtroende för sjukvården" eller "förtroende för skolan," men vi anser att det inte är nödvändigt eftersom parlamentet har ansvar för dessa verksamheter, och förtroendet för parlamentet inkluderar detta indirekt. Däremot har dessa studier inte kommit fram till några generaliserbara slutsatser, till exempel att ett land med utbildat folk leder till större tillit till staten osv. Därför anser vi att det är rimligt att utföra och bidra till denna miljö genom att utföra en mer generell forskning. Något som även tas upp i tidigare forskning är skillnaden mellan civil trust och political trust. Vi anser att political trust (politisk tillit) är det som bör prioriteras för att få ett så korrekt svar när frågan är kopplad till tillit till staten snarare än medmänniskorna.

Sammanfattningsvis finns det en del vetenskap att hämta från tidigare forskning, speciellt när det kommer till hur de mäter tillit. Vi kommer aktivt försöka bygga vidare på den tidigare forskningen för att stärka våra teser som kommer att konstateras under texten.

Författare(r)	Data	Huvudsakliga förklarande variabler	Beroende variabel	Resultat
van der Meer (2010)	European Social Survey 2002, 2004, 2006, 29 länder	Korruptionsuppfattningsindex, BNP per capita, valsystem och regimtyp	Varabel 0–10 som betecknar tillit till parlamentet	Korruption påverkar tilliten negativt, tillit är högre i proportionella valsystem och tillit är lägre i före detta kommunistländer
Marien (2011a)	European Social Survey 2006 och 2008, 23 länder	Valsystem, med Gallaghers disproportionaltindex	Skala 0-30 bestående av tre variabler om tillit till parlamentet, politiska partier och politiker	Politisk tillit är högst i länder som har mycket proportionella eller mycket disproportionella valresultat
Dunn (2012)	World Values Survey 1995, 1999, och 2005, globalt urval	Gallaghers disproportionaltindex	Varabel 1-4 som betecknar tillit till parlamentet	Proportionella utfall i parlamentet är associerade med en högre nivå av individuell tillit
Bauer & Falke (2014)	Schweiziska valstudier 2007	Tillgänglighet av direktdemokratiska rättigheter	Varabel 0–10 som betecknar tillit till kantonala myndigheter	Storre tillgänglighet av direktdemokratiska rättigheter är associerad med högre nivåer av politisk tillit
De Juan & Pierskalla (2014)	World Health Survey 2003, Nepal	Antal data på antalet totala dödsfall per byvårdsningskommitté	Politisk tillit till den nationella regeringen 1-5	Exponering för våld minskar tilliten till nationella regeringen
Ellinas & Lampranou (2014)	European Social Survey 2002, 2004, och 2010, Grekland	Social prestation, mät genom två frågor om respondenternas bedömning av utbildning och hälsojämsnter	Skala 0–10 som visar genomsnittliga poäng på tillit till parlamentet, rättsystemet, polisen och politiker	Effekten av social prestation på politisk tillit är starkare under extraordinära förhållanden än under normala tider
Reitan et al. (2015)	Norsk medborgarstudie (2009)	Prestationsmät index, Managerell autonomi index, Två-nivåorganisation och Medborgares deltagande index	Legitimitetsindex 15–15 bestående av fem frågor om lokal politiker	Ingen koppling mellan regeringsreformer och individuell-nivå tillit
Hooghe et al. (2015)	Belgiska politiska panelstudie 2006–11, svarande ålder 16–21	Egen utbildningsnivå, utbildningsmål, modernspolis, utbildning, faders utbildning	Skala 0–10 bestående av sex frågor om tillit till parlamentet, Europeiska parlamentet och politiska partier	Studenter i högre utbildning har redan under sekundärutbildningen förvärvat ett värderingsmönster som stämmer överens med deras framtida status
Kroksnes et al. (2015)	European Social Survey 2004, 2006, 2008, och 2010, 25 länder	Ekonomiska indikatorer: BNP-tillväxt, arbetslöshet, BNP brutto-skuld och BNP per capita	Skala 0-30 bestående av tre variabler om tillit till parlamentet, politiker och politiska partier	Finanskrisen 2007–2008 hade en negativ påverkan på medborgarnas tillitnivåer i de länder som drabbades hårdast av krisen
Freytag & Ackermann (2015)	Politik och samhälle i Schweiz 2012	Agreeableness och direktdemokrati	Varabel 0–10 som betecknar tillit till kantonala myndigheter	Direktdemokrati har en negativ inverkan på tillit för personer som skattar högt på personlighetsegenskapen tillmötesgående

Tabell 1: Överblick av tidigare forskning inom tillit till staten, från (<https://doi.org/10.1111/1475-6765.12606>)

2. Teoretiska perspektiv och hypoteser

2.1 Systemtillit

Teorin om systemtillit erbjuder en djupgående och detaljerad förståelse av hur tillit till offentliga institutioner och system utvecklas och upprätthålls, vilket är särskilt relevant i sammanhang där offentliga och privata aktörer är involverade i leveransen av tjänster (Berg & Johansson, 2020). Denna teori ses som central i moderna välfärdssamhällen där interaktionen mellan medborgare och statliga system blir alltmer komplex. Systemtillit avser tilliten till övergripande strukturer och system, snarare än till enskilda individer eller specifika institutioner. Det handlar om tilliten till systemets förmåga att konsekvent och effektivt leverera önskade resultat. Denna form av tillit är avgörande eftersom den speglar medborgarnas förväntningar och förtroende för systemets funktioner på en övergripande nivå. En central aspekt i teorin är betoningen på utgångspunkter, vilket är de punkter där individer direkt interagerar med systemet (Giddens, 1991). Dessa kan vara allt från fysiska platser som sjukhus och skolor till mer abstrakta interaktionspunkter som digitala plattformar. Vid dessa utgångspunkter blir systemets abstrakta principer och värden konkreta och upplevda av individer. Dessa erfarenheter vid utgångspunkterna är kritiska; de formar människors emotionella band och förtroende för systemet som helhet. Positiva erfarenheter, där tjänster levereras effektivt och med hög kvalitet, bidrar till att stärka tilliten till systemet. Å andra sidan kan negativa erfarenheter snabbt underminera tilltron. Tillitens multidimensionella natur betonar att den inte bara är rationell eller kognitiv utan även inkluderar emotionella och relationella aspekter. Medborgarnas uppfattningar om systemets förmåga att utföra sina uppgifter effektivt (kapacitet) och viljan att agera i medborgarnas intresse (benevolence) formar deras tillit (Luhmann, 1979; Kramer, 1999). Dessa uppfattningar formas av hur väl systemets utgångspunkter hanterar individers behov och förväntningar. En viktig komponent i teorin är idén om 'spillover-effekter', där tilliten som skapas vid en utgångspunkt inte bara gäller den specifika interaktionen eller tjänsten utan också överförs till systemet i stort (Giddens, 1991). Det innebär att en positiv erfarenhet med en offentlig tjänst kan öka tilliten inte bara till den specifika tjänsten utan till hela välfärdssystemet eller till och med till regeringen. Detta koncept är avgörande för att förstå hur individuella interaktioner och erfarenheter kan ha en långtgående påverkan på medborgarnas generella tillit till staten. I

kontexten av blandade leveransmodeller, där offentliga och privata aktörer samverkar för att tillhandahålla tjänster, blir teorin om systemtillit ännu mer relevant. Blandade leveransmodeller kan komplicera bildandet av systemtillit, eftersom uppfattningen om offentliga kontra privata tjänsteleverantörer varierar (Berg & Johansson, 2020). Offentliga leverantörer ses ofta som mer direkt kopplade till systemets kärnvärden och mål, vilket kan leda till en starkare spillover-effekt av tillit. Privata leverantörer, även om de kan leverera tjänster effektivt, uppfattas ibland som mindre integrerade i systemet, vilket kan minska mängden tillit som överförs till det övergripande systemet (Berg & Johansson, 2020). Denna förståelse av systemtillit gör det rimligt att undersöka hur storleken på den offentliga sektorn kan bidra till större tillit till staten. En större offentlig sektor kan innebära en mer omfattande närvaro av staten i medborgarnas vardagsliv genom olika tjänster och stödprogram. Denna omfattande närvaro kan skapa fler utgångspunkter och möjligheter för positiva erfarenheter som kan stärka systemtilliten (Giddens, 1991; Kramer, 1999)

Därför är det meningsfullt att utforska hur omfattningen och effektiviteten av den offentliga sektorn påverkar tilliten till staten. Genom att jämföra olika länder med varierande storlekar på offentliga sektorn kan man få insikter i hur dessa skillnader påverkar medborgarnas tillit till deras regeringar och statliga institutioner. Sammanfattningsvis, teorin om systemtillit ger en omfattande ram för att förstå komplexiteten i relationen mellan medborgare och statliga system. Den betonar vikten av direkta erfarenheter vid utgångspunkter och hur dessa erfarenheter kan påverka tilliten till hela systemet. I kontexten av blandade leveransmodeller och storleken på den offentliga sektorn ger teorin värdefulla insikter i dynamiken av tillit och hur olika faktorer kan påverka denna kritiska aspekt av medborgar-stat-relationer.

2.2 Relevansen av formulerade hypoteser

Efter en genomgång av systemtillit och dess betydelse i samhällsstrukturen, riktar vi nu fokus mot de specifika hypoteser som har utformats av oss just för denna studie: globaliseringshypotesen och demokratisk backslidinghypotesen. Dessa hypoteser utgör en central del av vår metodologiska ansats och är avgörande för att förstå och analysera variabler som påverkar tillit till staten i europeiska länder.

Globaliseringshypotesen belyser de förändringar och utmaningar som följer med den ökande globaliseringen och dess inverkan på medborgarnas tillit till statliga institutioner. I en värld som blir allt mer sammankopplad ekonomiskt och politiskt, är det viktigt att förstå hur dessa

globala förändringar påverkar tillit på nationell nivå. Globaliseringen kan leda till både ekonomisk tillväxt och ökad osäkerhet, vilket i sin tur kan påverka tillit positivt eller negativt.

Demokratisk backslidinghypotesen tar upp frågor om politisk stabilitet och dess påverkan på tillit. Denna hypotes är särskilt relevant i en tid då vissa europeiska länder upplever en erosion av demokratiska principer och institutioner. Vi utforskar hur sådana politiska förändringar, som auktoritära tendenser och underminering av demokratiska normer, påverkar medborgarnas tillit till sina regeringar och offentliga institutioner.

Genom att inkludera dessa hypoteser i vår forskning, kan vi djupgående undersöka de specifika faktorer som påverkar tillit till staten i olika europeiska länder. Dessa hypoteser tillåter oss att utforska och förstå de komplexa sambanden mellan globala och politiska förändringar och medborgarnas tillit till statliga institutioner. Genom att analysera dessa relationer kan vi få en klarare bild av hur tillit formas och varierar i olika politiska och ekonomiska sammanhang inom Europa.

2.3 Globaliseringshypotesen

I ljuset av globaliseringens omfattande påverkan på statliga system och medborgares liv, kan globaliseringshypotesen vara en viktig pusselbit i denna studie. Globalisering, som kan definieras som en process av ökad internationell interaktion och integration på ekonomiska, politiska och kulturella plan, har potentialen att djupt påverka systemtillit. Från ett positivt perspektiv kan globalisering leda till ekonomisk tillväxt och förbättrad tillgång till information och resurser, vilket kan stärka medborgarnas tillit till staten. Denna ökade tillit kan grundas på uppfattningen att staten är kapabel att framgångsrikt navigera i en globaliserad värld och säkra medborgarnas välfärd och säkerhet (Devine & Valgarðsson, 2020). Å andra sidan, kan globaliseringens negativa effekter, såsom ökade socioekonomiska klyftor, arbetslöshet och kulturella spänningar, underminera tilliten till staten (Kolczyńska, 2020). Medborgarna kan känna att staten inte längre är kapabel att skydda deras intressen i en snabbt föränderlig global miljö. Dessa varierande effekter av globalisering på systemtillit gör det nödvändigt att utforska hur olika länder hanterar dessa utmaningar och vilken inverkan detta har på tillit till staten.

2.4 Demokratisk backslidinghypotesen

Demokratisk backsliding, som refererar till processen där demokratiska institutioner och normer eroderar, utgör en annan viktig dimension i analysen av systemtillit. Denna hypotes antyder att när demokratiska principer och praktiker undergrävs, exempelvis genom begränsningar av medborgerliga friheter, korruption, eller auktoritära tendenser, minskar medborgarnas tillit till staten. I samhällen där rättsstatsprincipen och transparenta politiska processer ifrågasätts, kan medborgarnas förtroende för statliga institutioners kapacitet och benevolens erodera (Warren, n.d.). Detta kan leda till en känsla av osäkerhet och misstro mot staten, vilket i sin tur kan påverka samhällets stabilitet och funktionalitet. Denna hypotes understryker vikten av att upprätthålla demokratiska värderingar och praxis som en central faktor i att bygga och bevara tillit till staten. Undersökningen av demokratisk backsliding i olika EU-länder erbjuder därmed viktiga insikter i sambandet mellan politisk stabilitet och systemtillit.

3. Metodologisk ansats

3.1 Komparativ analys

Den komparativa metoden innebär att man undersöker ett studieobjekt i förhållande till ett annat, där tillit till staten i vårt fall blir den ena förklarande variabeln. Metoden kan använda både kvalitativ och kvantitativa tillvägagångssätt vilket är något denna studie kommer sikta efter att göra för att stärka resultaten. En viktig aspekt när det kommer till den komparativa metoden är att avväga mellan antalet fall som ska jämföras och antalet jämförbara variabler som finns tillgängliga. I vårt fall finns i princip alla länder tillgängliga då alla har en stat med en befolkning som kan få tillit, men eftersom de olika gränserna vi har nämnt tidigare så kommer denna text endast ta upp länder inom Europa med vissa undantag. Dessa undantag är Belarus, Bosnien och Hercegovina då data saknas från dessa länder. Detta är självklart dåligt för generaliserbarheten av uppsatsen men är inte något vi kan göra något åt, ifall det publiceras information om dessa länder går det att komplettera vår studie i senare tillfälle.

Ofta innebär denna metod att man mäter sina värden över tid och rum, vårt fokus kommer snarare vara att få ett genomsnittligt värde på ett lands indikatorer över tid (storlek på offentlig sektor, nivå av demokrati, osv.) och sedan jämföra detta mellan länder för att sedan

kunna bilda en slutsats. I en komparativ forskning kan många olika verktyg användas, dock kommer våran studie endast använda sig av befintlig data och inte egna enkäter eller intervjuer. Studien använder endast tidigare forskning som utgångspunkt i den data som används, dessa kan vara insamlade genom intervjuer eller enkäter men inget eget arbete kommer att utformas (Williamson, Karp & Dalphin, 2007). Detta kan vara positivt då vi ställer oss utanför arbetet och agerar mer objektivt, detta gör även att studien blir mer intersubjektiv och därmed kan återskapas.

Innan vi analyserar varje land individuellt, är det nödvändigt att noggrant definiera och förstå den beroende variabeln som används genomgående i samtliga analyser – tillitsindexet. Detta index, vilket representeras på y-axeln i de presenterade diagrammen, är konstruerat med användning av data från Quality of Government (QoG) Standard Dataset 2023 och European Social Survey (ESS). Denna data representerar medborgarnas tillit till tre centrala institutioner: parlamentet, det juridiska systemet och polisen.

Forskningslitteraturen stödjer användandet av dessa dimensioner av tillit som indikatorer på politisk tillit till staten. Tillit till parlamentet återspeglar förtroendet för den lagstiftande makten och dess kapacitet att agera i enlighet med folkets vilja. Tillit till det juridiska systemet indikerar medborgarnas uppfattning om rättvisans opartiskhet och tillgänglighet. Slutligen, tillit till polisen är ett mått på förtroendet för genomförandet av lagar och den allmänna säkerheten. Genom att integrera dessa tre komponenter i ett index, erhålls en omfattande bedömning av tilliten till statens förmåga att administrera lag och ordning på ett effektivt och rättvist sätt. Detta tillitsindex erbjuder därmed en holistisk syn på politisk tillit och möjliggör en djupare förståelse av det komplexa förhållandet mellan statliga institutioner och medborgarnas förtroende för dem (Ellinas & Lamprinou, 2014). Ett robust tillitsindex som inkluderar dessa dimensioner är av yttersta vikt för att förstå och analysera ett lands politiska system ur medborgarnas perspektiv, och därigenom bedöma kvaliteten på den demokratiska styrningen.

Den första analysen utforskar sambandet mellan storleken på den offentliga sektorn och medborgarnas tillit till den. Den komparativa analysen har tagit data från World Wide Bureaucracy Indicators (WWBI). WWBI:s dataset är omfattande och inkluderar en stor mängd länder, vilket möjliggör jämförelser och mönsteridentifiering över olika regeringssystem och kulturella kontexter. Det ger också en djupgående bild av den offentliga

sektorns storlek genom att titta på andelen av sysselsättningen som är knuten till statliga tjänster, vilket är en direkt indikator på statens omfattning och dess roll i ekonomin. Dessutom, genom att använda den offentliga sektorns andel av den totala sysselsättningen som en kvantifierbar måttstock, tar analysen hänsyn till en konkret och mätbar aspekt av statens storlek. Detta är en fördel framför mer abstrakta mått som kan vara svårare att definiera och kvantifiera. Med andra ord, denna data ger en konkret grund för att bedöma statens omfattning i förhållande till samhället i stort. Storleken på den offentliga sektorn är i detta fall beskriven som andelen av den totala anställningarna som är inom den offentliga sektorn. Med hjälp av denna data har ett scatterplot skapats med offentliga sektorns tillit på Y-axeln och storleken på X-axeln. En linjär regressionslinje har lagts till i diagrammet för att visualisera den övergripande trenden. Länderna som ingår i denna analys är: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Norge, Polen, Portugal, Ryssland, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Schweiz, Tjeckien, Ungern och Österrike. Detta urval gjordes då alla länder är med i Europa som tidigare förklarats varför och är de länder som hade data både för tillit och för storlek av den offentliga sektorn.

Globaliseringshypotesen innebär att vi undersöker hur ökad global integration och ekonomiska förändringar påverkar tillit till statliga institutioner. Vi analyserar data från offentliga opinionsundersökningar för att se om det finns ett samband mellan globalisering och förändringar i tillit (Letki, 2017, s. 337). Baserat på globaliseringshypotesen utför vi en analys där tillits indexet som tidigare förklarats finns på y-axeln och ett nytt globaliseringsindex finns på x-axeln. Detta globaliseringsindex är baserat på tre olika slags mått av globalisering. ekonomisk, social och politisk, vilket följer den hypotesen som tidigare förklarats och är anledningen varför vi utför denna analys (Gygli & Haelg & Potrafke & Sturm 2019). Länderna som kommer vara med i denna analys är följande: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Storbritannien, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Malta, Montenegro, Nordmakedonien, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Ryssland, Schweiz, Serbien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Detta urval gjordes då alla länder är med i Europa som tidigare förklarats varför och är de länder som hade data både för tillit och för globalisering.

Backslidinghypotesen fokuserar på att studera hur erosionen av demokratiska normer och institutioner påverkar medborgarnas tillit. (Letki, 2017, s. 338). Baserat på hypotesen av demokratisk backsliding utförs det en analys med styrkan av demokrati i relation till mängden tillit till den offentliga sektorn som är indexet som tidigare förklarades i texten. Men här måste man vara tydlig med att förklara vad som menas med "Robust democracy". Denna data är tagen från en undersökning av SGI. I Sustainable Governance Indicators (SGI) är en av huvudpelarna inriktad på att utvärdera demokratins kvalitet i olika länder. När vi granskar långsiktig systemstabilitet och politiskt utförande blir demokratins kvalitet och medborgarnas politiska deltagande avgörande faktorer för samhällets framgång. Stabiliteten och effektiviteten i ett politiskt system är i hög grad beroende av medborgarnas godkännande och förtroende för systemet. Dessutom är demokratiskt deltagande och tillsyn avgörande för att främja äkta lärande- och anpassningsprocesser samt för förmågan att hantera förändringar. I detta sammanhang är det av yttersta vikt att säkerställa möjligheter för medborgare att delta i den demokratiska processen och att övervaka politiskt agerande. Det är också nödvändigt att ha starka rättssäkerhetsåtgärder och respekt för medborgerliga rättigheter som grundläggande förutsättningar för legitimiteten i ett politiskt system. Demokratins kvalitet i varje land utvärderas enligt en standard som tar hänsyn till frågor som rör medborgarnas deltagande, konkurrensen i val, tillgängligheten av information och respekten för rättsstatsprincipen. Eftersom samtliga medlemsstater i OECD och EU betraktas som demokratier, är fokus här på att mäta kvaliteten på deras demokratiska system snarare än att fastställa dess närvaro (SGI 2022). Det är viktigt att detta blir förstått då detta inte mäter demokratisk backsliding utan snarare mäter dess styrka. Men med logiken att en stark demokrati inte lika enkelt minskar demokratin i ett land så kan man applicera denna data på hypotesen som tidigare presenterats. Länder som är med i analysen är: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Ryssland, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Detta urval gjordes då alla länder är med i Europa som tidigare förklarats varför och är de länder som hade data både för tillit och för styrkan av demokratin.

3.2 Material

Vi kommer att använda data från olika internationella enkäter såsom Eurobarometer (European Commission, 2015), World Values Survey (2014) och annan data från QoGs (the Quality of Government Standard Dataset, version Jan23, 2023) datasett för att mäta tillit till statliga organisationer. Men det är viktigt att poängtera att all data är samlad från samma institut (QoG) för att säkerställa att siffrorna stämmer och att resultatet blir korrekt. Vår analys kommer att inkludera både deskriptiva och inferentiella statistiska metoder för att identifiera mönster och samband mellan de studerade hypoteserna och tillit (Letki, 2017, s. 342). Information om tilliten samlades genom enkätundersökningar där respondenten ombads bedöma sin tillit på en skala från 0 till 10, där 0 står för ingen tillit alls och 10 för fullständig tillit (NSD 2020). Globaliseringsindexet mäter globalisering på en skala från 1 till 100, där högre värden indikerar en högre grad av globalisering. Siffrorna för de ingående variablerna uttrycks som percentiler. Detta innebär att avvikande värden jämnas ut och säkerställer att fluktuationer över tid är lägre (Gygli, Haelg, Potrafke och Sturm, 2019).

3.3 Utmaningar och begränsningar

En viktig del i vår analys är att beakta de utmaningar och begränsningar som finns i forskningen om tillit i nya demokratier, såsom frågor kring data tillförlitlighet och kulturella skillnader i hur tillit uttrycks och upplevs (Letki, 2017, s. 350).

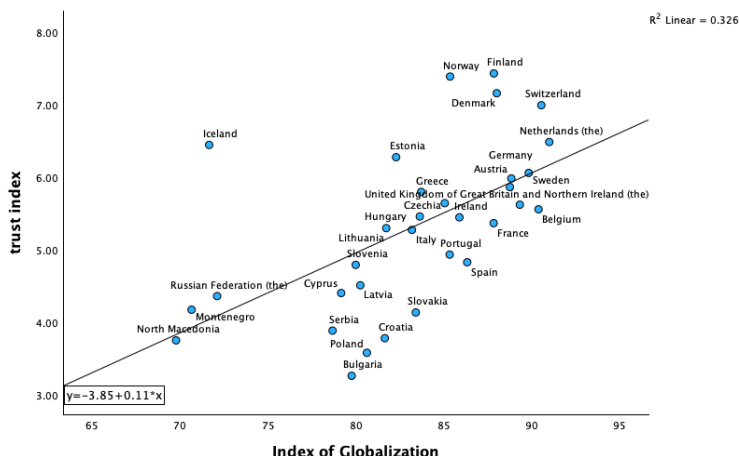
En del begränsningar är nödvändigt för att kunna få ett så exakt resultat som möjligt. Denna studie kommer endast använda data från demokratiska länder, då tillit till staten inom icke-demokratiska stater är annorlunda och att sammanfoga dessa med demokratiska länders bettenden som leder till tillit kan vara missvisande. I kontrast tenderar tillit i icke-demokratiska länder vara mer komplex, ibland grundad i rädsla eller maktlöshet snarare än genuint förtroende, då auktoritära regimer ofta saknar fria och rättvisa val (Gilley, 2006). Vi har även begränsat oss till att utvärdera länder inom Europa eller i närområdet för Europa. Detta till största del eftersom det var den datan som är tillgänglig. Att begränsa en studie om tillit till staten till endast europeiska länder kan påverka dess generaliserbarhet. De europeiska länderna delar många gemensamma politiska, ekonomiska och kulturella egenskaper som skiljer sig från andra demokratier världen över. Denna homogenitet kan leda till att slutsatserna inte nödvändigtvis är applicerbara på andra demokratiska länder med olika historiska, sociala och ekonomiska bakgrunder. Som Norris (2011) påpekar, kan politiska

kulturer och historiska erfarenheter skilja sig markant mellan regioner, vilket påverkar medborgarnas tillit till statliga institutioner. En studie som inkluderar en bredare variation av demokratiska länder skulle kunna fånga upp en större mångfald av tillitsstrukturer, vilket ökar möjligheten att generalisera resultaten. Lijphart (2012) understryker vikten av att inkludera länder med olika demokratiska system för att få en mer nyanserad förståelse för politisk tillit. Genom att begränsa urvalet till europeiska länder, kan viktiga insikter om hur olika demokratiska modeller påverkar tillit till staten, exempelvis i kontexter med starka federala strukturer eller nyetablerade demokratier, gå förlorade. Däremot kommer vi att senare under diskussionen nämna studier från andra regioner för att nyansera och se ifall våra resultat är unika för endast Europa eller inte.

4. Resultat

4.1 Globaliseringens påverkan på tillit

Resultaten, som framgår av korrelationstabellen, visar en Pearson korrelationskoefficient på 0.571, vilket indikerar en måttlig positiv korrelation mellan de två variablerna. Denna korrelation är statistiskt signifikant med ett p-värde (Signifikans, 2-tailed) som är mindre än 0.001, vilket starkt stöder hypotesen att det finns ett betydande samband mellan graden av globalisering i ett land och dess invånares förtroende för offentliga institutioner. I scatterplotten visualiseras data för 32 länder, där varje punkt representerar ett lands placering i förhållande till de två variablerna. Regressionslinjens ekvation, $y = -3.85 + 0.11x$, visar att en ökning i globaliseringsindex är associerad med en ökning i förtroendeindex. Detta förhållande är dock inte deterministiskt, vilket reflekteras i ett R²-värde på 0.326. Detta innebär att cirka 32.6% av variationen i förtroendeindex kan förklaras genom indexet för globalisering enligt den aktuella modellen.

Correlations

		trust index	Index of Globalization
trust index	Pearson Correlation	1	.571**
	Sig. (2-tailed)		<.001
	N	32	32
Index of Globalization	Pearson Correlation	.571**	1
	Sig. (2-tailed)	<.001	
	N	32	188

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

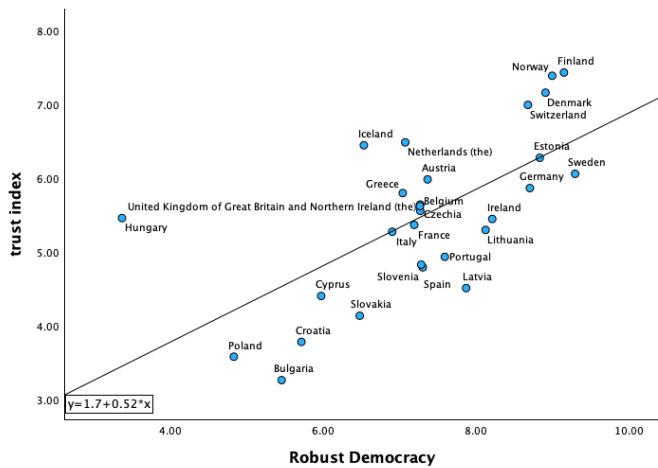
Figur 2 och 3: tillit till offentlig sektor beroende av nivå av globalisering (Dataälla: KOF, Swiss Economic Institute och 32 observationer)

Sammanfattningsvis ger resultaten från denna kvantitativa analys stöd åt teorin att globalisering är positivt korrelerad med förtroendet för staten, vilket kan tolkas som att länder med högre nivåer av globalisering också tenderar att uppvisa högre grad av medborgarnas tillit. Dessa fynd bidrar till den bredare litteraturen som utforskar konsekvenserna av globalisering för politiska institutioner och civilsamhället, samtidigt som det framhäver behovet av fortsatt forskning för att fullständigt förstå denna komplexa dynamik. Det bör dock noteras att dessa resultat inte nödvändigtvis antyder en kausal relation, och att det finns andra icke undersökta variabler som kan påverka eller mediera relationen mellan globalisering och tillit.

4.2 Styrkan av demokratis påverkan på tillit

I den presenterade korrelationsmatrisen och scatterplotten observeras ett statistiskt signifikant samband mellan trustindex (förtroendeindex) och Robust Democracy (styrkan i demokratin). Enligt Pearson-korrelationskoefficienten, som noteras till 0.652**, indikerar detta en måttligt positiv korrelation mellan de två variablerna. Signifikansvärdet (Sig. 2-tailed) är mindre än 0.001, vilket tyder på att sambandet mellan förtroendeindex och robust demokrati är högst signifikant och inte sannolikt att vara ett resultat av slumpmässiga variationer i datan. Detta stöds av ett signifikansnivå på 0.01 (2-tailed), vilket ger ytterligare styrka till analysens reliabilitet. Scatterplotten ger en visuell representation av denna relation, där varje punkt representerar ett land. Den linjära regressionslinjen, $y = 1.7 + 0.52x$, indikerar riktningen och styrkan i sambandet. Den positiva lutningen på 0.52 visar att för varje enhetsökning i robust

demokrati, förväntas en ökning med 0.52 enheter i förtroendeindex. Detta är konsistent med hypotesen att starkare demokratiska institutioner kan bidra till högre nivåer av medborgarnas förtroende. R2-värdet på 0.425 i scatterplotten innebär att cirka 42.5% av variationen i förtroendeindex kan förklaras av variationen i robust demokrati bland de undersökta länderna. Medan detta är en betydande andel, indikerar det också att det finns andra faktorer som inte undersöks i denna modell som också bidrar till att forma medborgarnas förtroende.

		Correlations	
		trust index	Robust Democracy
trust index	Pearson Correlation	1	.652**
	Sig. (2-tailed)		<.001
	N	32	28
Robust Democracy	Pearson Correlation	.652**	1
	Sig. (2-tailed)	<.001	
	N	28	40

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

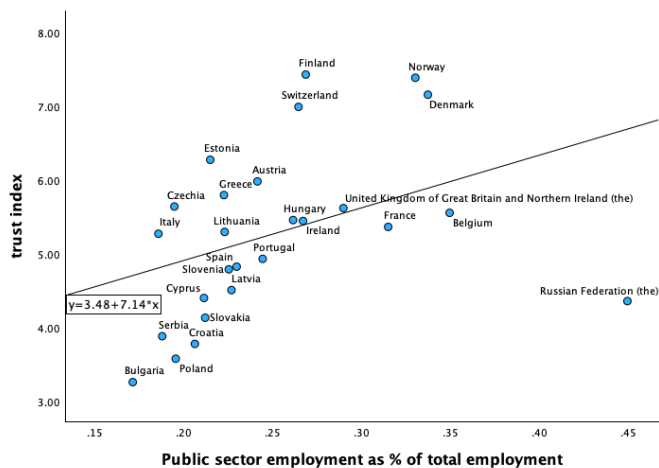
Figur 4 och 5: tillit till offentlig sektor beroende av styrkan av demokratin (Datakälla: SGI, Sustainable Governance Indicators och 28 observationer)

Sammanfattningsvis visar resultaten från korrelations- och regressionsanalysen en signifikant och positiv relation mellan graden av demokrati och medborgarnas tillit. Detta understryker vikten av robusta demokratiska institutioner för att främja och upprätthålla medborgarnas förtroende. Dock är det viktigt att erkänna att dessa fynd inte nödvändigtvis implicerar en kausal relation, och att ytterligare forskning behövs för att utforska de underliggande mekanismerna i detta samband.

4.3 Storleken av den offentliga sektorns påverkan på tillit

Enligt de statistiska resultaten som presenteras i korrelationstabellen, identifierades en Pearson korrelationskoefficient på 0.393. Detta värde indikerar en svagt positiv korrelation mellan förtroendeindex och andelen anställda inom offentlig sektor. Signifikansvärdet (Sig. 2-tailed) är 0.047, vilket överskrider konventionella signifikansnivåer och därmed tillåter avvisning av nollhypotesen om att ingen korrelation föreligger. Denna korrelation är

statistiskt signifikant på 0.05-nivån, vilket antyder att ett högre proportionellt anställningsförhållande inom den offentliga sektorn är moderat associerat med högre förtroendenivåer bland medborgarna. Det bör dock observeras att den relativa låga korrelationskoefficienten och det marginella p-värdet tyder på att sambandet är måttligt och att andra icke undersökta faktorer kan påverka relationen mellan dessa två variabler. Scatterplotten ger en visuell representation av denna relation, där varje punkt representerar ett specifikt lands kombinerade värden för förtroendeindex och offentlig sektors storlek. Den linjära regressionslinjen som presenteras i plotten, med ekvationen $y = -3.48 + 7.14x$, visar riktningen och styrkan i relationen mellan variablerna. Trots en positiv lutning, indikerar R²-värdet på 0.155 att endast 15.5% av variationen i förtroendeindex kan förklaras genom andelen anställda i offentlig sektor. Detta understryker att andra variabler, som inte inkluderas i den aktuella modellen, också kan ha en betydande inverkan på förtroendenivåerna.

Correlations			
		trust index	Public sector employment as % of total employment
trust index	Pearson Correlation	1	.393*
	Sig. (2-tailed)		.047
	N	32	26
Public sector employment as % of total employment	Pearson Correlation	.393*	1
	Sig. (2-tailed)	.047	
	N	26	49

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Figur 6 och 7: tillit till offentlig sektor beroende av storleken av den (Dataälla: WWBI, The Worldwide Bureaucracy Indicators och 26 observationer)

Sammanfattningsvis bekräftar de erhållna resultaten en statistiskt signifikant, om än svag, positiv korrelation mellan förtroendeindex och offentlig sektors storlek som en del av den totala sysselsättningen. Dessa resultat bidrar till en ökad förståelse av de faktorer som kan influera medborgarnas förtroende för staten, vilket är en viktig aspekt av statlig och offentlig förvaltning. Vidare studier rekommenderas för att utveckla en djupare förståelse för de underliggande dynamikerna bakom dessa observationer.

5. Diskussion

I denna uppsats utforskar vi konceptet av tillit till staten inom olika europeiska sammanhang, med syfte att förstå vilka faktorer som bidrar till denna tillit och hur de samverkar. Genom en komparativ analys av europeiska länder har vi analyserat sambandet mellan globalisering, demokratins styrka, offentlig sektors storlek och tillit till staten.

Genom att använda en komparativ analysmetod med data från Quality of Government (QoG), Standard Dataset och European Social Survey (ESS), har vi identifierat samband mellan globalisering, demokratins styrka, offentlig sektors storlek och medborgarnas tillit till staten. Denna metod möjliggör en djupare förståelse av hur olika variabler påverkar tilliten i olika länder. Metodiken bidrar dock med vissa kritiska begränsningar. En av de främsta begränsningarna är studiens geografiska räckvidd. Genom att enbart inkludera europeiska länder, kan vår studie ha missat nyanser och specifika dynamiker av tillit som finns i andra regioner. Denna regionala inriktning begränsar studiens generaliserbarhet och gör det svårt att applicera resultaten på global skala. En annan kritisk aspekt är metodens beroende av kvantitativa data. Även om detta tillvägagångssätt tillåter oss att identifiera övergripande mönster och trender, kan det sakna djupet och detaljrikedomen som ofta finns i kvalitativa studier. Detta kan leda till att viktiga aspekter, såsom kulturella normer, historiska erfarenheter och individuella uppfattningar, inte blir fullständigt undersökta eller förstådda. Dessutom, även om vi använder etablerade databaser som Quality of Government (QoG) Standard Dataset och European Social Survey (ESS), kan dessa källor ha egna begränsningar i termer av hur data samlas in, vilka frågor som ställs och hur data tolkas. Detta kan påverka vår förmåga att dra breda slutsatser baserade på denna data.

När vi tittar på korrelationen mellan globalisering och tillit till staten, visar resultaten en positivt samband. Detta innebär att i de länder där globalisering är mer framträdande, tenderar medborgarna att ha högre förtroende för sina offentliga institutioner. Det är dock viktigt att specificera att denna korrelation är positiv men inte särskilt stark. Detta antyder att även om globalisering är en viktig faktor, är den inte den enda orsaken till högre tillit. Denna observation stämmer överens med delar av globaliseringshypotesen, som antyder att ökad internationell interaktion och integration kan påverka tilliten positivt, men den bekräftar även att globaliseringens roll är komplex och inverkar tillsammans med andra faktorer. Beträffande sambandet mellan demokratins styrka och tillit, visar våra resultat en tydligare positiv

korrelation. Länder med starka demokratiska institutioner och processer uppvisar generellt högre tillitsnivåer bland sina medborgare. Detta resultat ger starkt stöd till demokratisk backslidinghypotesen, som framhåller att erosionen av demokratiska normer och institutioner kan undergräva medborgarnas tillit till staten. Starka demokratiska institutioner verkar spela en avgörande roll för att upprätthålla och förstärka tillit, vilket indikerar att demokratins kvalitet är en central faktor. När det gäller storleken på den offentliga sektorn och dess inverkan på tillit, indikerar våra analyser en mer måttlig korrelation. Detta resultat är inte lika entydigt som de andra och visar på en mer komplicerad relation mellan offentlig sektorns storlek och tillit. En större offentlig sektor är inte nödvändigtvis synonymt med högre tillit, vilket pekar på att det är kvaliteten och effektiviteten i de offentliga tjänsterna, snarare än deras omfattning, som är viktiga för att bygga tillit. Detta fynd är delvis i linje med teorin om systemtillit, som betonar tillit till systemets förmåga att leverera önskade resultat, men utmanar också den direkta kopplingen mellan sektorns storlek och tillit.

Det är viktigt att betona att vårt huvudsyfte inte är att djupdyka i kulturella särdrag eller specifika nationella kontexter, utan snarare att förstå övergripande trender och faktorer som påverkar tillit på en mer allmän nivå. Vår studie har visat att det finns en positiv korrelation mellan globalisering, demokratins styrka och tillit till staten i de undersökta europeiska länderna. Detta indikerar att dessa faktorer, oberoende av specifika kulturella eller sociala kontexter, generellt bidrar till att höja eller sänka tilliten till staten. Således bekräftar våra resultat vissa generella antaganden inom forskningen om politisk tillit, vilket är ett viktigt bidrag till den övergripande förståelsen av detta fenomen. Samtidigt är det viktigt att notera att våra resultat inte utesluter betydelsen av kulturella och sociala faktorer. Snarare indikerar de att sådana faktorer kan påverka hur de primära variablerna – globalisering och demokrati – tolkas och upplevs av medborgarna. Detta förhållningssätt är i linje med bredare forskningsrön som visar att politisk tillit är ett multifacetterat fenomen som påverkas av en rad olika faktorer, däribland kulturella och sociala aspekter (Rothstein och Uslaner, 2005). Dessutom bör vår studie ses som en utgångspunkt för framtida forskning. Medan vi har lyckats identifiera viktiga generella mönster, kvarstår behovet av ytterligare studier för att utforska hur dessa mönster varierar i olika kulturella och sociala miljöer. Exempelvis i USA har forskning visat att det finns en liknande dynamik när det gäller tillit till staten. Studier såsom de som genomförts av Hetherington och Rudolph (2015) pekar på att politisk polarisering och institutionell misstro kan ha en negativ inverkan på tilliten. Dessa fynd stämmer överens med våra resultat som indikerar att demokratisk stabilitet och politisk

sammanhållning är viktiga för att bygga och upprätthålla tillit. Detta antyder att de grundläggande mekanismerna som påverkar tillit till staten kan vara likartade över olika demokratiska sammanhang, även om de specifika uttrycken och konsekvenserna av dessa mekanismer kan variera beroende på lokala förhållanden. Dessutom, i kontexten av globalisering, indikerar studier från USA att medborgarnas uppfattningar om statens roll och effektivitet i en alltmer globaliserad värld påverkar deras tillit till offentliga institutioner. Detta stödjer idén att globaliseringens effekter på tillit inte är begränsade till den europeiska kontexten, utan också kan observeras i USA (Norris, 2000; Held et al., 1999). Det är dock viktigt att notera att jämförelser med USA bör göras med försiktighet. USA:s unika politiska historia, kulturella värderingar och sociala strukturer innebär att resultaten inte alltid är direkt jämförbara med de i Europa. Trots detta ger en sådan jämförelse värdefulla insikter och kan bidra till en mer nyanserad förståelse av hur tillit till staten formas i olika demokratiska system (Putnam, 2000; Held et al., 1999). I Latinamerika har forskningen om tillit till staten fokuserat på hur ekonomisk utveckling, demokratisk konsolidering och politisk stabilitet påverkar medborgarnas förtroende för offentliga institutioner. Studier i regionen, exempelvis i Brasilien och Chile, har visat att ekonomiska faktorer spelar en avgörande roll i att forma medborgarnas tillit till staten. Denna forskning indikerar att i samhällen där ekonomisk tillväxt är stark och politisk stabilitet upprätthålls, tenderar tilliten till statliga institutioner att vara högre (Zmerli & Newton, 2008). Denna insikt från Latinamerika stärker de resultat vi observerat i Europa. Detta understryker att även om den specifika dynamiken i tillitsbildning kan variera mellan olika regioner, finns det grundläggande faktorer som är gemensamma. I Latinamerika, liksom i Europa och USA, är medborgarnas förtroende för offentliga institutioner kopplat till uppfattningar om ekonomisk välfärd och politisk stabilitet.

Vår studie har belyst sambanden mellan globalisering, demokratins styrka och tillit till staten i Europa, men det är viktigt att notera att andra studier har gett olika perspektiv. Forskning av Dalton (2004) indikerar exempelvis att även i stabila demokratier kan tilliten minska på grund av faktorer som politisk alienation, vilket inte helt motsäger våra resultat. Vi har fokuserat på att starka demokratiska institutioner generellt främjar tillit, men detta utesluter inte möjligheten att andra interna dynamiker inom demokratier kan påverka tillitsnivåerna. Daltons arbete betonar komplexiteten i demokratiska samhällen och hur olika aspekter av demokratin kan påverka medborgarnas tillit på olika sätt (Dalton, 2004). När det gäller kulturella och regionsspecifika skillnader i tillit till staten, såsom de som observerats i Asien och Afrika, är det viktigt att betona att vår studie har inriktat sig på etablerade demokratier i

Europa. Detta innebär att våra resultat kanske inte direkt kan överföras till länder med helt andra historiska, politiska och kulturella kontexter. Mishler och Rose (2001) påpekar att tillit till staten i dessa regioner ofta formas av unika lokala traditioner och historiska erfarenheter, vilket kan skilja sig markant från de europeiska förhållandena vi har studerat. Vår studie bekräftar vikten av demokratins styrka och globaliseringens effekter på tillit i Europa, men den erkänner också att dessa faktorer kan spela olika roller i andra regioner beroende på specifika kulturella och historiska omständigheter (Mishler och Rose, 2001).

Sammanfattningsvis, även om andra forskningsstudier kan ge skilda eller till och med motsatta resultat jämfört med vår studie, ger detta en mer komplett bild av de faktorer som påverkar tillit till staten. Det understryker behovet av att fortsätta utforska detta komplexa fenomen i olika kontexter för att förstå alla dess nyanser och dimensioner.

6. Slutsats

Denna uppsats har belyst viktiga samband mellan globalisering, demokratins styrka, offentlig sektors storlek och tillit till staten i en europeisk kontext. Vi fann att globalisering generellt sett har en positiv inverkan på tillit, där länder med högre globaliseringsnivå tenderar att uppvisa högre tillit till offentliga institutioner. Vidare indikerar vårt resultat att robusta demokratiska institutioner spelar en avgörande roll för att bygga och upprätthålla medborgarnas tillit. Storleken på den offentliga sektorn visade sig ha en mer måttlig inverkan, vilket pekar på att kvaliteten på offentliga tjänster är viktigare än sektorns storlek för att skapa tillit.

Med tanke på dessa insikter är det viktigt att utforska tilliten till staten ytterligare genom forskning som sträcker sig över olika geografiska och kulturella kontexter. Genom att inkludera icke-europeiska länder i framtida studier kan vi få en mer global förståelse för hur olika faktorer påverkar tilliten till staten. Kvalitativa studier skulle vara särskilt värdefulla för att djupgående utforska individuella upplevelser och uppfattningar om statliga institutioner, vilket kan ge en rikare bild av tillitens dynamik. En longitudinell ansats skulle kunna bidra till att spåra förändringar i tillit över tid, särskilt med tanke på den snabba globala och politiska utvecklingen. Sådan forskning skulle ge värdefull insikt i hur politiska och ekonomiska förändringar påverkar tillit på lång sikt. Dessutom skulle en analys av specifika policyåtgärder och deras effekter på tilliten kunna ge konkreta rekommendationer för hur regeringar kan främja tillit genom sina beslut.

Sammanfattningsvis, medan denna studie har gett viktiga insikter om tillit till staten i Europa, finns det mycket kvar att utforska. Genom att bredda den geografiska räckvidden och fördjupa analysen med hjälp av olika metodologiska tillvägagångssätt, kan framtida forskning bidra till en mer omfattande förståelse av detta komplexa och allt viktigare fenomen.

7. Källhänvisning

- Berg, M., Johansson, T. (2020). Building Institutional Trust Through Service Experiences—Private Versus Public Provision Matter. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 30(2), 290–306. DOI: 10.1093/jopart/muz029.
- Dalton, R. J. (2004). *Democratic Challenges, Democratic Choices: The Erosion of Political Support in Advanced Industrial Democracies*. Oxford University Press.
- DEVINE, D. and VALGARDSSON, V.O. (2023), Stability and change in political trust: Evidence and implications from six panel studies. *European Journal of Political Research*. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12606>
- Dreher, A. (2006). Does Globalization Affect Growth? Evidence From a New Index of Globalization. Taylor & Francis. *Applied Economics*, 38(10), 1091-1110.
- Easton, D., Norris, P., & Putnam, R. D. (2002). Democratic Values, Education, and Political Trust. SAGE Journals. Available at: <https://journals.sagepub.com>
- Ellinas, A.A. & Lamprianou, I. (2014). Political Trust In Extremis. *Comparative Politics*, 46(2), pp.231-250. Available at: <http://www.jstor.org/stable/43664100>
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, (2015) Eurobarometer survey on European youth : April 2015. Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/371510>
- Fukuyama, F. (1995). *Trust: The Social Virtues and The Creation of Prosperity*. Free Press. ISBN: 9780684825250.
- Gilley, B. (2006). The Determinants of State Legitimacy: Results for 72 Countries. *International Political Science Review*, DOI: 10.1177/0192512106061421.
- Gray, P. S., Williamson, J. B., Karp, D. A. & Dalphin, J. R. (2007). *Comparative Research Methods in The Research Imagination: An Introduction to Qualitative and Quantitative*

Methods. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 325–348. DOI:
10.1017/CBO9780511819391.016.

Gygli, S., Haelg, F., Potrafke, N., & Sturm, J-E. (2019). The KOF Globalisation Index - Revisited. *Review of International Organizations*, 14(3), 543-574. DOI:
10.1007/s11558-019-09344-2.

Held, D., et al. (1999). *Global Transformations: Politics, Economics and Culture*. Polity Press.

Hetherington, M., & Rudolph, T. (2015). *Why Washington Won't Work: Polarization, Political Trust, and the Governing Crisis*. University of Chicago Press.

Inglehart, R., C. Haerper, A. Moreno, C. Welzel, K. Kizilova, J. Diez-Medrano, M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen et al. (eds.). 2014. *World Values Survey: Round Six - Country-Pooled Datafile Version*:
<https://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV6.jsp>. Madrid: JD Systems Institute.

Kramer, R. M. (1999). Trust and Distrust in Organizations: Emerging Perspectives, Enduring Questions. *Annual Review of Psychology*, 50, 569-598. DOI:
10.1146/annurev.psych.50.1.569.

Krupenkin, M., Marien, S., & Hooghe, M. (2021). Stability and Change in Political Trust. *European Journal of Political Research*. Available at: <https://ejpr.onlinelibrary.wiley.com>

Lackey, C. (1992). Giddens's "Modernity and Self-Identity" [Review of *Modernity and Self-Identity*, by A. Giddens]. *Berkeley Journal of Sociology*, 37, 181–185. URL:
<http://www.jstor.org/stable/41035460>.

Lijphart, A. (2012). *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*. Yale University Press. ISBN: 9780300172027.

Luhmann, N. (1979). Trust and Power. Wiley.

([https://books.google.se/books?hl=sv&lr=&id=CKBRDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=Luhmann,+N.+\(1979\).+Trust+and+Power.+Wiley.&ots=9HPysbgOk1&sig=08qPIoUte5-aGmZXRJUx2FGp_rs&redir_esc=y#v=onepage&q=Luhmann%2C%20N.%20\(1979\).%20Trust%20and%20Power.%20Wiley.&f=false](https://books.google.se/books?hl=sv&lr=&id=CKBRDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=Luhmann,+N.+(1979).+Trust+and+Power.+Wiley.&ots=9HPysbgOk1&sig=08qPIoUte5-aGmZXRJUx2FGp_rs&redir_esc=y#v=onepage&q=Luhmann%2C%20N.%20(1979).%20Trust%20and%20Power.%20Wiley.&f=false))

Mishler, W., & Rose, R. (2001). What Are the Origins of Political Trust? Testing Institutional and Cultural Theories in Post-communist Societies. *Comparative Political Studies*, 34(1), 30-62.

Norris, P. (2000). *Global Governance and Cosmopolitan Citizens*. Princeton University Press.

Norris, P. (2011). *Democratic Deficit: Critical Citizens Revisited*. Cambridge University Press. DOI: 10.1017/CBO9781139107402.

Norwegian Institute of International Affairs. (n.d.). *Comparative Methods*. Available at: <https://www.nupi.no/en/our-research/topics/theory-and-method/comparative-methods>

Uslaner, Eric M. (ed.), *The Oxford Handbook of Social and Political Trust*, Oxford Handbooks (2018; online edn, Oxford Academic, 10 Jan. 2017),

Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.

Rothstein, B., & Uslaner, E. M. (2005). All for All: Equality, Corruption, and Social Trust. *World Politics*, 58(1), 41-72.

SGI 2022. *Robust Democracy/Quality of Democracy*. Available at: https://www.sgi-network.org/2022/Robust_Democracy/Quality_of_Democracy

Teorell, J., Sundström, A., Holmberg, S., Rothstein, B., Alvarado Pachon, N., Dalli, C. M. & Meijers, Y. (2023). *The Quality of Government Standard Dataset, version Jan23*. University of Gothenburg: The Quality of Government Institute, <https://www.gu.se/en/quality-government> DOI:10.18157/qogstdjan23

Uslaner, E. M., & Zmerli, S. (2018). Stability and Change in Political Trust: Evidence and Implications from Six Panel Studies. *European Journal of Political Research*. Available at: <https://ejpr.onlinelibrary.wiley.com>

Zmerli, S., & Newton, K. (2008). Social Trust and Attitudes Toward Democracy. *Public Opinion Quarterly*, 72(4), 706-724.

NSD - Norwegian Centre for Research Data. (2020). European Social Survey Cumulative File, ESS 1-9. Norway. Data file edition 1.0. DOI: 10.21338/NSD-ESS-CUMULATIVE. Available at: <http://www.europeansocialsurvey.org/>. Data Archive and distributor of ESS data for ESS ERIC.